

مسعود نقره کار

در سوگ کوچکترین قربانی قتل های زنجیره ای

" دستی میان دشنه و دل نیست "

۷ سال از سحرگاه خونینی که سربازان امام خمینی، حمید حاجی زاده شاعر، نویسنده و دبیر ادبیات، و فرزند نه ساله اش "کارون" را با ۳۸ ضریبه‌ی دشنه در خواب مثله کردند، گذشت.
۷ سال از آن سحرگاه خون و جنون گذشت، اما از همان هنگام هر سحرگاه اول مهر ماه صدای گرم و دلنشین شاعر قطعه قطعه شده مان را بر فراز گذشت کرمان می‌توان شنید، نه فقط بر فراز گذشت کرمان، که بر فراز ایران، و در سینه‌ی بسیاری از عاشقان آزادی در جهان صدای شاعر طین افکنده است، انگاری سربازان امام خمینی با قطعه قطعه کردن شاعر، صدای او و شعرش را تکثیر کرده‌اند:

رفتم از کوچه‌اندیشه برون، سرشکنان
خسته دل، سوخته جان، با دل باورشکنان
خود نه خاری ز دل خسته من کس نگرفت
که شکستند پر رفتم این پر شکنان
بر در پسته میخانه، به حسرت دیدم
در دلم می‌شکند خنجر ساغر شکنان
نیست در گوهر پاکم خلل ازکینه، ولی
دلم آشفته شد از غفلت گوهرشکنان
خبر مرغ قفس رایه چمن خواهم برد
گرگذشتم به سلامت ز بر پرشکنان
آخر ای خنجر مردم کش بیگانه پرست
خوش نشستی به تنم در شب خنجر شکنان
پاس ما مردم آزاده بدارید که ما
تاج بر داشته ایم از سر افسرشکنان

۷ سال از آن سحرگاه خونین گذشت، من ا ما سحرگاه هراول مهر ماه صدای شاعر را در این سوی جهان می‌شنوم و هنوز مات آن دو چشم زیبا و عسلی هستم، دو چشم پرسشگر که می‌پرسند چرا؟ چرا من؟ مگر فرزند شاعر بودن گناه است؟

و من به این می‌اندیشم که چگونه دستی بر این چشم‌های عسلی که جهان را شیرین کرده بود و شیرین می‌خواست رخم دشنه کشید؟ چگونه قلبی توانست دشنه در قلب کوچک سرشار ازشادی و مهربانی کارون^۹ ساله، که جهانی صفا و شور بود، بنشاند و پیکر ابریشم گونه اش را پاره کند؟ و گلوبی به نرمی بال پروانه و آشیانه‌ی هزاران پرنده‌ی کوچک و عاشق، که او از زندگی و شادی می‌خواندند، را بدرد؟ و به این می‌اندیشم که چگونه می‌توان باور کرد پرپر شدن این همه زیبائی و معصومیت را؟

گاه به خودم نهیب می‌زنم " هی ! مگر مرگ کارون را باور کردی ؟"
اما نه، من هنوز مرگ او را باور نکردم، قطعه قطعه کردن شاعر را باور کردم اما مرگ کارون را نه.

گفته بودم پسرم شده است، و هر شب پس از اینکه تکلیف مدرسه‌اش را انجام می‌دهد، کیف‌اش را آماده می‌کنم، لباس‌هایش را کنار کیف می‌گذارم، و می‌خوابانم، صبح بیدارش می‌کنم، با هم صبحانه می‌خوریم، و به مدرسه می‌رسانم‌اش.

گفته بودم پسرم شده است کارون ، و "کارون در من است" ۱

"کارون در من است " با هولناک ترین کابوس ها :

بی‌رحمترين قاتلين مهربانی و عشق‌اند کابوس سازان من، با سرهائی تیغ‌انداخته، ریش و سبیل کوتاه شده و شارب‌زده، حنائی‌رنگ، با پیش‌بند سفید پلاستیکی، چکمه‌های سیاه، انگشتري عقیق بر انگشتان کوچک، و هر کدام دشنه ای در دست فریادی می‌شوم من؛
" منو بکشین ، با اون کاری نداشته باشین"

آن شب حمید هم این کار را کرده بود.

کیف مدرسه‌ی کارون را آماده کرده بود، تکلیفی اما نداشت که انجام بدهد، نخستین روز مدرسه بود. لباس‌هایش را کنار کیف‌اش گذاشته بود. سر ترشیده‌اش را که بوی حمام می‌داد، بوسیده بود و گفته بود؛

" بخواب پسرم، فردا روز اول مدرسه سنت، زود بخواب که فردا سرحال باشی"
و خودش سراغ کاغذ و قلم‌اش رفته بود تا با شعر بخوابد.

آمدند. برق کارد و انگشتري‌های عقیق انگشتان کوچکشان بر دیوار و سقف اتاق محقر شاعر نقش زد، نیزه‌های نور که زیر سقف مقرنس تاریخ‌شان، بیش از یک‌هزار و چهارصدسال است نورافشانی می‌کند، تاشاعر قطعه قطعه کند.
آمدند و صدای شاعر زیر سقف لعنتی پیچید:

" منو بکشین، با اون کاری نداشته باشین"

و کارون‌اش را گوش‌های مخفی کرد، تا رنج و ضجه‌ی جگرگوش‌هاش را نبیند. و ندید هولناک‌ترین لحظه‌ی زندگی‌اش را. کارون اما شاهد بود. تاب نیاورد به یاری پدر نزود. شاید خیال می‌کرد او را نخواهد کشت. خیال می‌کرد. پرپرش کردند.

و دو چشم عسلی، و نگاهی سبز اما سرد، چشم بر سقف مقرنسی دوختند، که صدای جبون‌ترین قاتلین روان‌پریش جهان در آن پیچیده بود، صدای تاریخ‌شان؛
"هرگز هیچ‌کس را نگشتم الا ائمه فتوی دادند که او کشتنی است"
فتوي قتل شاعر را باور می‌کنم. تاریخ‌شان تاریخ این دست فتاوی است.
اما نه، مرگ "کارون" را هنوز باور نمی‌کنم، مرگ کوچک‌ترین قرنانی قتل های زنجیره‌ای را.

مجریان فتوی مُفتی، به خونسردی امام شان دشنه های خونین شستند و رفتد.
کارون اما زنده ماند ، مگر همان پسرکی نیست که به دنبال قاصدک می‌دود؟ و با همکلاسی‌هایش حیاط مدرسه را روی سرشاران گذاشته اند و هلله‌ای برپا کرده اند. مگر همان چشم عسلی ای زیبا نیست که زیر قاصدک فوت می‌کند تا بیش‌تر و بالاتر پرواز کند؟ روز اول مدرسه است ، می‌توانند بیش‌تر بازی کنند.

شاعر پشت پنجره‌ی کلاس درس ایستاده است. نگاه شان می‌کند و آرام آرام با
قادستک پروازمی‌کند و می‌خواند.
نیست در گوهر پاکم خلل از کینه، ولی
دلم آشفته شد از غفلت گوهر شکنان
و مدرسه پُر از قاصدک‌های پَرپَر می‌شود، پُر از پرندۀ‌های سربریده که از حلقوم بریده‌ی کارون
بیرون می‌ریزند.
پُر از شعر، پُر از فلم، پُر از چشم‌های عسلی، پُر از نگاه‌های سیز. مگر نه اینکه آن‌ها را
قطعه‌قطعه کرده بودند؟
شاعر را قطعه‌قطعه کرده بودند، من اما قطعه‌قطعه کردن کارون را باور نمی‌کنم.

کابوس هولناک زندگی‌ام شده‌اند:
دو برادر "اروند" و "ارس" پاورچین پاورچین می‌آیند تا دم صبح را پیش پدر و برادر
کوچکشان بگذرانند. پا توى اتاق مى گذارند....
لرزشی غریب جسم و جان شان را می‌لرزاند. چشم‌هایشان را می‌مالند. نه، نه، هراس‌آورتر از
کابوس است. مادر را که در اتاقی دیگر خوابیده بود بیدار می‌کنند، و هرسه زانو می‌زنند، و
بلندترین و دلخراش‌ترین ضجه و فریاد انسان می‌شوند. فریادی که با هزاران فریاد دیگر در زیر
سقف مقرنس لعنتی در هم می‌آمیزند.
و....هر سه آرام آرام قطعه قطعه می‌شوند.
من این کابوس را بارها دیده‌ام.
خاتواده‌ای قطعه‌قطعه شده، سحرگاهی خونین راه می‌افتد تا پیکرهای مهربانی و معصومیت را
تشییع کنند. تشییع‌ای بی‌پایان.
من هم با آن‌ها هستم، مگر نه اینکه "کارون" پسرم شده است، مگر نه اینکه "کارون در من
است"؟

۷ سال است که دو چشم عسلی با نگاهی سبز، شبیه چشم‌های کارون و حمید، دریچه‌ای شده اند به
سوی فاجعه‌ای هراس‌آور و تاریخی شرم‌ساز...
دو چشم عسلی با نگاهی سبزدادخواه بیدادی تاریخی است، که بر مهربانی و معصومیت روا
داشته‌اند؛
خواهri که شیون‌های مادرش، که سوگ پسر و نوه‌اش دق مرگش کردند، را در گوش دارد، و
"هر شب حمید و کارون اش پُشت پلاک‌هایش می‌خوابند تا هر صبح با حضور آن‌ها بیدار شوند"؛
این صدا، مرثیه خوانی‌ی خواهri قطعه قطعه شده است ؟

«گفتم از جنوب می‌آیم از سومین جهان، از تلاقي ثروت و فقر. انقلابی را از سر گذرانده‌ام. هشت‌سال جنگ، موشک، انفجار، وحشت بر من گذشته، زندان، اعدام، سنگسار، تعقیب، تهدید، زلزله، طوفان همه را در عین یا در ذهن تجربه کردام و هر بار چون ققنوس از میان خاکستر خود پر کشیده‌ام. و هنگام نوشتن یا نوشت‌هشدن همه اینها را در خود داشته‌ام. و یک عمر با دیدن صفحه حوادث روزنامه روی برگردانده‌ام.... و ناگهان نام خانوادگی خودم را با تیتر درشت در میان صفحه حوادث روزنامه‌ها دیده‌ام. زوال آرزوهایم را به سوگ نشسته‌ام. پیکر پاره پاره برادرم، جسم از هم دریده کارونم را بر بال‌های روح و روان تشییع کردام و در دورترین نقطه گورستان دست روی گوش‌هایم فشرده‌ام و از صدای جیغ‌هایی کودکان جهان کر شده‌ام، از نگاه پُرسان مادرم گریخته‌ام و مهربانی بی‌دریغ ملتی را در روز‌های فاجعه دیده‌ام و زهر طعنه‌ها چشیده‌ام و با این همه هنوز داغم، داغ و منتظر تا فاجعه تمنشین شود و سفیدی هولناک کاغذ بخوانم.»^۲

«... و هیچ‌کس نگفت در آن دل تاریکی دست‌های چه کسی را صدا کردی تا دست کوچک و نازنین کارون پیش بباید و من هر شب به امید آمدن تو بخوابم و تو هیچ نیائی و هیچ نگوئی تا من روزها بنشینم و فکر کنم که تو باز هم از راه مدرسه با یک بغل شقایق از راه می‌رسی و با شیطنت شقایق‌ها را طوری به طرف من دراز می‌کنی که گل‌ها به دست من که رسید زمین از خون گلبرگ‌های شقایق رنگین شود و من داد بزنم، پا بکوبم و گاه سرم را به دیوار کاهگلی حیاط که: "بین پرپرشون کردی"، بگویم، بگویم تا دلت بسوزد، سرم را روی شانه‌ات بگذاری و بگوئی: "خب فردا غنچه‌هاشو برات می‌آرم که پرپر نشن" و ندانی شبی که بی‌رحمی اوچ می‌گیرد و چهره‌ی انسانیت در وجود قاتلانست رنگ می‌باشد، غنچه‌ها هم پرپر می‌شوند تا تراژدی غمبار مرگ پدر و پسری را در دو قدمی هم رقم بزند، تا در دل سیاهی شب خون "سحر"^۳ جاری شود، "کارون" بخُروشد و دستی با شقاوت سینه‌اش را بشکافد تا رنگ عسلی چشم‌هایش در سبزی چشم‌های تو در خون بغلطد تا کودکان قوم خواب ببینند که تو آمده‌ای و می‌گویی: "خون رنگ ز عفران است" و بچه‌های شهر سرمشق‌های کلاس خوش‌نویسی‌شان را از شعرهای تو بگیرند و نام "کارون" بر زبان کودکان فردا جاری شود.^۴

نام کارون بر زبان کودکان امروز و فردا، و جهان مهربانی و معصومیت جاری است. و میلیون‌ها چشم، چشم بر چشم‌های عسلی و نگاه سبز دوخته اند تا فاجعه را در حافظه‌ی خود ثبت کنند. میلیون‌ها سینه‌ی کوچک و بلورین دهان گشوده اند و چشم عسلی را به میهمانی قلب‌های کوچک شان دعوت می‌کنند. گیرم که حافظه‌ی نزدیک این میلیون‌ها چشم و قلب تاب حفظ شرم‌آورترین و ننگین‌ترین رخداد زندگی‌شان را نداشته باشند و تلاش کنند آن را از ذهن بزدایند، اما با "حافظه‌ی دور" چه می‌توان کرد، حافظه‌ای ماندگار که هیچ چیز و هیچ کس توان جدا کردن اش را از ذهن و تاریخ ندارد.

حمدید و کارون فراموش‌شدنی نیستند. "فاجعه ته نشین نخواهد شد"، تا هنگامی که کارون زنده است، تاهنگامه‌ی خاکسپاری مهربانی و معصومیت.

۷ سال از آن سحرگاه خونین گذشت ، و من در این سوی جهان هنوز مرگ "کارون" را باور نکرده ام. هیچ پدری مرگ فرزنش را باور نمی کند، بویژه پدری که چشم انتظار دو چشم عسلی است ، تا

"از مدرسه با یک بغل شقایق بباید و "گلداشت" د را رنگین کند"

۱- "کارون در من است" ، دفتر شعری از حمید حاجیزاده کرمانی "سحر".

۲- فرخنده حاجیزاده، خواهر حمید، نویسنده و صاحب امتیاز و سردبیر مجله‌ی "بایا" ، "خلاف دموکراسی و خانه سرگردان چشم‌ها" ، سخنرانی ۱۷ ماه می سال ۲۰۰۰ ، نیویورک.

۳- سحر: تخلص حمید حاجیزاده است.

۴- فرخنده حاجیزاده، در مصالحه با قادر تمیمی، سایت اینترنتی عصر نو، شنبه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۸۱

۵- گلداشت؛ محله‌ای در کرمان که خانه‌ی محقر حمید حاجیزاده آن جاست.